

Recent

Afscheid van Congo

De hoogvlaktes van Lieve Joris is een ode aan de gewone mensen van Congo, maar tegelijkertijd ook een afscheid. De schrijfster verzet vanaf nu haar bakens richting Azië.

Lieve Joris kent Congo als geen ander. Steeds weer reisde ze erheen, en bracht voor de westerse lezer duiding aan de ongrijpbaar ingewikkelde politiek van het land. In haar nieuwe boek vertelt ze over gewone mensen die ze ontmoette tijdens een reis van vijf weken door de hoogvlaktes in het oosten van Congo. Een gebied zo onontgonnen, dat ze de landkaart voor in het boek zelf moest laten ontwerpen.

In uw vorige boek *Het uur van de rebellen* begaf u zich nog in het wespennest van de oorlog. Nu blijft u ver van de politieke verwickelingen.

"Om de politieke machtsverhoudingen in de hoofdstad Kinshasa te begrijpen, moet je het binnenland in. Generaals en ministers wonen in de grote stad, maar in hun hoofd zitten ze vaak nog in het dorp. Wat je denkt te zien, is niet wat er is. Je leert iemand pas kennen als je zijn geboortestreek kent."

Tijdens de tocht komen ook herinneringen aan uw moeder boven die even daarvoor was overleden.

"In dat landschap dat zo ontdaan is van modern comfort, werd ik ineens weer teruggetrokken naar vroeger. Ondanks het reizen is mijn thuisbasis altijd heel stevig gebleven, maar tussen 1997 en 2004 heb ik zoveel tijd in Congo doorgebracht, dat mijn persoonlijke leven volledig op de achtergrond geraakte. Vanaf 1996 woedde er een gruwelijke oorlog. Een halfjaar later begon ik de oorlogswonden van de Congolezen binnen te reizen. Ik ging maar door en wat ik zelf



De hoogvlaktes, 176 pag.,
Uitgeverij Augustus, € 15,00

meemaakte - het overlijden van mijn broer, het overlijden van mijn moeder - deed er op dat moment niet toe. Toen ik terug thuiskwam, merkte ik dat ik wankelde. Ik ben geen eeuwige nomade, ik kan niet creëren als mijn centrum niet op orde is. Bij mij hangt dat samen met de plek waar ik woon, de mensen bij wie ik hoor. Terug in Nederland moest ik mezelf eerst hervinden om weer te kunnen schrijven."

Was uw moeder trots op u?

"Voor haar was Congo wel erg ver weg. Ze was trots zoals moeders trots kunnen zijn als ze mij op televisie zag, maar ze begreep toch niet precies wat mij drijft. Lange tijd hoopte ze dat ik hetzelfde pad zou bewandelen als zij. Huisvrouw worden, een man treffen die goed voor mij zou zorgen."

De reis lijkt een rituele pelgrimstocht, een catharsis.

"Om in de hoogvlaktes te reizen en je op je gemak te voelen, moet je een heel netwerk van contacten hebben. Dat heb ik in de jaren daarvoor opgebouwd. Deze tocht was de laatste hindernis die ik moest nemen. Mijn reis is in 1985 in het westen van het land begonnen; zoveel jaar later wandel ik in het uiterste oosten het beeld uit. Voorlopig ben ik klaar met Congo. Als je heel lang in een land bent, wordt je blik dof. Je ziet geen nieuwe dingen meer. Pas als ik denk dat ik nieuwe dingen zal zien, zal ik terugkeren."

U wilt niet nog een heuvel verder kijken op de hoogvlaktes?

"Nee, ik ben vorig jaar naar Vietnam gegaan om mijn kleine teen als het ware in Aziatische wateren te stoppen. Ik wil de banden tussen Azië en Afrika ontrafelen. Jaren geleden heb ik in het binnenland van Congo een Indiase handelaar ontmoet die zaken doet tussen Oost-Afrika en China. Binnenkort ga ik hem opzoeken, in Dubai. Dat wordt wellicht het begin van een nieuwe reis."

LONNEKE VAN GENUGTEN

Zalig 'aha'

Als ze met haar man meeverhuist naar Swaziland, waar hij borstvoeding gaat promoten, komt Esther Bakker behalve dolle honden, halfnaakte maagden, door schoonfamilies bestolen weduwes en omvallende bomen, vooral zichzelf tegen. "Dan zit er in een koloniale villa een reisschrijver opgesloten in voltdijs moederschap", schrijft recensent Marcia Luyten, die zelf voor IS columns schrijft over haar expatbestaan in Uganda, over *De bomen vliegen je om de oren* (Contact, € 17,95) van reisjournalist Esther Bakker. "Bakkers verhaal is zalig 'aha' voor ontwortelde partners. Ook aardig als opwarmer voor wie 'het avontuur' tegemoet gaat."

Lees de volledige recensie op www.isonline.nl

Wie is Lieve Joris?

Lieve Joris (Neerpelt, 1953) studeerde journalistiek in Utrecht. Ze schreef voor de Haagse Post en NRC, en publiceerde reisboeken over onder meer Syrië, de Arabische Golflanden en Mali. Over Congo, waar haar oudoom missionaris was, schreef ze eerder *Terug naar Congo* (1987), *Dans van de luipaard* (2001) en *Het uur van de rebellen* (2006).

